

บทที่ 10

การส่งเสริมสุขภาพของครู

ขอบข่ายของเนื้อหา

1. องค์ประกอบที่สำคัญเกี่ยวกับตัวครู
2. เหตุผลที่จำเป็นต้องส่งเสริมสุขภาพครู
3. วิธีการส่งเสริมสุขภาพครู
4. สุขภาพ
5. คำแนะนำและกิจกรรมท้ายบทที่ 10

จุดประสงค์ในบทที่ 10

1. เพื่อให้ผู้เรียนมีความสามารถตัดสินใจในการดูแลตัวเอง
2. ระบุองค์ประกอบที่สำคัญเกี่ยวกับตัวครูได้
3. ยกตัวอย่างเหตุผลที่จำเป็นต้องส่งเสริมสุขภาพของครูได้
4. อธิบายพร่องทั้งหมดวิธีส่งเสริมสุขภาพครูได้ถูกต้อง

บทที่ 10

การส่งเสริมสุขภาพของครู

ความนำ

สุขภาพของครูเป็นสิ่งแวดล้อมของนักเรียน ดังนั้น ควรจะต้องมีการส่งเสริมสุขภาพของครูให้ดียิ่งขึ้น เพื่อทำให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น

สุขภาพของครูเป็นสิ่งสำคัญต่ออาชีพครูเป็นอย่างมาก เพราะครูจำเป็นจะต้องคลุกคลีอยู่กับเด็กนักเรียนวันละหลาย ๆ ชั่วโมง และเกือบทุกวัน ดังนั้น ถ้าสุขภาพของครูไม่ดี สามวันดี สี่วันไข้ นอกจากจะติดโรคภัยไข้เจ็บจากเด็กนักเรียนได้ง่ายแล้ว ยังไม่เป็นแบบอย่างที่ดีแก่เด็กนักเรียนอีกด้วย และในกรณีที่ครูเป็นโรคติดต่ออยู่ก็มีโอกาสทำให้เชื้อโรคแพร่กระจายไปสู่เด็กนักเรียนเกือบทั้งห้องเรียน ตัวอย่างเช่น

- นักเรียนป่วยเป็นไข้หวัดใหญ่ ถ้าสุขภาพของครูไม่ดี ครูก็มีโอกาสที่จะติดโรคจากเด็กโดยการเป็นไข้หวัดใหญ่ได้

- ครูเป็นโรคติดต่อ เช่น มาเลเรียหรือวัณโรค ครูก็มีโอกาสที่จะทำให้นักเรียนเป็นมาเลเรียหรือวัณโรคกันเกือบทั้งชั้นเรียน หรือเป็นกันเกือบทั้งโรงเรียนก็เป็นได้

ดังนั้น จะเห็นได้ว่าสุขภาพของนักเรียนมีความเกี่ยวข้องกับสุขภาพของครู ถ้าสุขภาพทางด้านร่างกายของครูดีแล้ว ยังต้องรวมถึงสุขภาพจิตก็ต้องดีด้วยเช่นกัน เพราะครูที่มีสุขภาพจิตดี ย่อมสร้างบรรยายการศึกษาในห้องเรียนได้ดี เด้มไปด้วยมิตรภาพ ความเข้าอกเข้าใจกัน ถ้าสุขภาพของครูไม่ดี ก็อาจจะทำให้บรรยายการศึกษาในห้องเรียนแล้วลงไม่ได้เช่นเดียวกัน และนอกจากนั้น ถ้าสุขภาพของครูไม่ดี ก็อาจจะทำให้การสอนไม่ได้เด้มเนื้คเต็มน้ำด้วย หรือทำให้ประสิทธิภาพลดลงได้

1. องค์ประกอบที่สำคัญเกี่ยวกับตัวครู¹ มี 4 ประการ คือ

- 1) ความสามารถทางสติปัญญาของครู (Intelligence)
- 2) คุณลักษณะทางสังคมของครู (Social Quality)
- 3) ผู้เชี่ยวชาญ (Professional Preparation)
- 4) สุขภาพครู (Health)

2. เหตุผลที่จำเป็นต้องส่งเสริมสุขภาพครู คือ

- 1) สุขภาพของครูไม่ดี อาจจะติดเชื้อโรคจากเด็กได้ง่าย
 - 2) ครูอาจจะเป็นพาหนะนำโรคไปสู่นักเรียนได้ง่าย ถ้าสุขภาพของครูไม่ดี
 - 3) ครูทำงานหนัก พับบัญหาต่างๆ ของนักเรียนมาก อาจจะทำให้สุขภาพทางกายและทางจิตมีโอกาสทรุดโทรมลงไปได้
 - 4) พฤติกรรมทางสุขภาพของครูไม่ดี เด็กอาจจะเอาอย่างได้ เช่น สูบบุหรี่ ดื่มสุรา ปล่อยร่างกายสกปรก เป็นต้น
 - 5) สุขภาพของครูดียื่อมส่งผลไปถึงประสิทธิภาพในการสอนด้วย และประสบผลสำเร็จในการงานได้ง่ายขึ้น
 - 6) ครูเป็นสิ่งแวดล้อมทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคมและสติปัญญาที่มีผลต่อการเรียนการสอนโดยทางตรงและทางอ้อม
- จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จะเห็นได้ว่า สุขภาพมีอิทธิพลต่ออาชีพของครูอย่างมาก ดังนั้น การส่งเสริมสุขภาพครูจึงนับได้ว่าเป็นสิ่งจำเป็นและสำคัญมากอย่างยิ่งที่มีผลต่อการเรียนการสอนแก่เด็กนักเรียน

3. วิธีการส่งเสริมสุขภาพครู

- 1) ช่วยให้ครูมีความภาคภูมิในอาชีพครู
- 2) สังคมให้ความเคารพนับถือและยกย่องอาชีพครู ให้เกียรติแก่ครู

¹ สุชาติ ไสมประยูร, เล่มเดียวตน, หน้า 107.

3) ให้ครูได้มีการปรับปรุงทางค้านความรู้ของตนเองอยู่เสมอ และหาประสบการณ์เพิ่มเติม

4) ส่งเสริมให้ครูมีสุขภาพดี โดยมีสุขภาพทางกายแข็งแรงและมีสุขภาพจิตที่ดี

5) มีการตรวจสอบก่อนเริ่มเข้ามาทำงาน และมีการตรวจร่างกายเป็นระยะ ๆ อยู่เสมอ ๆ

เสมอ ๆ

6) จัดสวัสดิการให้ครูในทุก ๆ ด้าน เพื่อให้ครูมีความเป็นอยู่ที่ดี

7) สนับสนุนในการจัดสิ่งแวดล้อมให้ถูกสุขลักษณะ มีการบริการสุขภาพอนามัย เพื่อส่งเสริมสุขภาพของครูดีขึ้น

8) จัดบริการงานต่าง ๆ เพื่อให้ครูทำงานอย่างคล่องตัว และสะดวก

9) อย่าทำให้ครูมีความเบื่อหน่ายในงานที่ทำอยู่ เช่น

- สังคมไม่จำกัดสิทธิบางอย่างของครู

- สังคมไม่เห็นความสำคัญในอาชีพครู

- ให้ทำงานหนักมากเกินไป ทำให้ร่างกายทรุดโทรม

- มีรายได้ต่ำ ไม่เพียงพอ กับค่าครองชีพ

- การบริหารงานของโรงเรียนเป็นแบบเผด็จการ

- สุขภาพของครูไม่คึ้งทางด้านร่างกายและจิตใจ

10) ทำให้ครูมีความสุขกับงาน เช่น

- ศิษย์ให้ความเคารพนับถือ ยกย่องให้เกียรติครู

- เห็นศิษย์ประสบผลสำเร็จในชีวิต

4. สุรุป

สุขภาพของครูต้องสร้างบรรยายการในห้องเรียนได้ดี ทำให้การเรียนการสอนได้ผล ต้องมีประสิทธิภาพ จึงควรมีการส่งเสริมสุขภาพของครูให้ครูมีความภาคภูมิใจในอาชีพครู สังคมยอมรับนับถือ มีการปรับปรุงทางด้านความรู้ของคนสองอยู่่เสมอ มีการตรวจสุขภาพร่างกาย และ ทำให้ครูมีความสุขกับงาน

5. คำถามและกิจกรรมท้ายบทที่ 10

1. ท่านจะระบุองค์ประกอบที่สำคัญเกี่ยวกับตัวครูว่ามีอะไรบ้าง
2. ท่านจะอภิปรายเหตุผลที่จำเป็นต้องส่งเสริมสุขภาพของครูมาพอเข้าใจ
3. ท่านจะอธิบายพร้อมทั้งยกตัวอย่างวิธีส่งเสริมสุขภาพครูมาพอเข้าใจ

บทที่ 11

การวัดผลโครงการสุขภาพดีในโรงเรียน

ข้อบ่งชี้ของเกณฑ์

1. ลักษณะสำคัญของการสุขภาพดีในโรงเรียน
2. ความมุ่งหมาย
3. วิธีการประเมินผลทางท้านสังคม ห้องเรียน และการปฏิบัติ
4. สูป
5. ค่าตามเดือนกรกฎาคมที่ 11

จุดประสงค์ในบทที่ 11

- เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถดังต่อไปนี้
1. บอกลักษณะสำคัญของการสุขภาพดีในโรงเรียนได้
 2. ระบุความมุ่งหมายการประเมินผลโครงการสุขภาพดีในโรงเรียนได้
 3. บอกวิธีการประเมินผลโครงการสุขภาพดีในโรงเรียนในแต่ละวิธีได้ถูกต้อง

บทที่ 11

การวัดผลโครงการสุขศาสตร์ในโรงเรียน

ความน่า

การวัดผลโครงการสุขศาสตร์ในโรงเรียนในเรื่องเกี่ยวกับการสอนสุขศึกษาในโรงเรียน การจัดสุขภาวะโรงเรียน การบริการสุขภาพในโรงเรียนและการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียน บ้าน และชุมชน เพื่อตรวจสอบความสัมฤทธิผลของโครงการสุขศาสตร์ในโรงเรียน

1. ลักษณะสำคัญของโครงการสุขศาสตร์ในโรงเรียน

โครงการสุขศาสตร์ในโรงเรียน ประกอบด้วยลักษณะที่สำคัญ 4 ประเพณี และแต่ละประเพณีมีความสัมพันธ์กันอย่างมาก ซึ่งได้แก่

1. การจัดสุขภาวะในโรงเรียน
2. การจัดบริการสุขภาพในโรงเรียน
3. การจัดการสอนสุขศึกษาในโรงเรียน
4. การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียน บ้านและชุมชน

ดังนั้น การประเมินผลโครงการสุขศาสตร์ในโรงเรียน จึงต้องประเมินลักษณะกิจกรรมทั้ง 4 ประเพณี ไปด้วยกันพร้อม ๆ กัน

2. ความมุ่งหมาย

- 1) ประเมินผลการจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน
- 2) ประเมินผลการจัดบริการสุขภาพในโรงเรียน
- 3) ประเมินผลการสอนสุขศึกษาในโรงเรียน
- 4) ประเมินผลทางด้านความสัมพันธ์ระหว่างโปรแกรมสุขภาพในโรงเรียน บ้านและชุมชน

- 5) ประเมินผลการทำงานของคณะกรรมการสุขภาพในโรงเรียน
- 6) ประเมินผลการบริหารงานโปรแกรมสุขภาพในโรงเรียน
- 7) ประเมินผลทางค้านสุขภาพของนักเรียน ตลอดจนทุก ๆ คนในโรงเรียน

3. วิธีการประเมินผล

- 1) ประเมินผลทางค้านสศปัญญา 6 ประเภท ด้วยกัน คือ

1.1 ความรู้ - ความจำ

1.2 ความเข้าใจ

1.3 การนำไปใช้

1.4 การวิเคราะห์

1.5 การสังเคราะห์

1.6 การประเมินค่า

ซึ่งสามารถทดสอบได้โดยวิธีการค่า ๆ คือ

- การออกข้อสอบทั้งแบบปรนัยและอัตนัย

- การสัมภาษณ์หรือแบบทดสอบปากเปล่า

- การสังเกต โดยสังเกตพฤติกรรมทั่ว ๆ ไปของเด็กขณะเรียน นั่งรับประทานอาหาร

ขณะเดิน ขณะทำงานและขณะเล่น เป็นต้น

- ทดสอบกิจกรรม โดยคุณสุนนิลัย หัศนคติ ในขณะนักเรียนปฏิบัติ

- โดยวิธีการสำรวจ ครูเดินตรวจห้องเรียน ห้องน้ำ ห้องล้าง และโรงอาหาร

เป็นต้น

- ทำสัดส่วนกับสุขศึกษา เช่น อุบัติเหตุ ความเจ็บป่วย โรคติดต่อ เป็นต้น

- 2) ประเมินผลทางค้านหัศนคติ โดยสังเกตจาก

- การทำข้อสอบ

- การแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสุขศึกษา

- มีแนวความคิดที่ดีทางค้านสุขศึกษา

3) การประเมินผลทางด้านการปฏิบัติ โดยสังเกตจาก

- พฤติกรรมทางสุขปฏิบัติ
- การสรุปผลการปฏิบัติตามสุขปฏิบัติ

ผลที่ได้จากการประเมินนี้ ควรจะนำไปใช้เพื่อเป็นประโยชน์ในการแก้ไขปรับปรุงและส่งเสริมโครงการสุขศึกษาของโรงเรียนนั้นๆ หรือโรงเรียนอื่นๆ ให้ดียิ่งขึ้น ทั้งในด้านการบริหาร การจัดการให้บริการ การรับบริการ

4. สรุป

การวัดผลโครงการสุขศึกษาในโรงเรียนเกี่ยวกับการจัดสิ่งแวดล้อม การบริการสุขภาพ การสอนสุขศึกษา การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโปรแกรมสุขภาพในโรงเรียน บ้าน และชุมชน นอกจากร้านค้า ยังประเมินผลการทำงานของคณะกรรมการสุขภาพในโรงเรียน การบริหารงานโปรแกรมสุขภาพและผลทางด้านสุขภาพของนักเรียน ตลอดจนทุกๆ คนในโรงเรียน โดยการประเมินผลทางด้านสติปัญญา ทัศนคติ และการปฏิบัติ

5. คำถ้ามและกิจกรรมประกอบท้ายบทที่ 11

1. ท่านจะนออกลักษณะที่สำคัญของโครงการสุขภาพในโรงเรียน มาพ้องสังเขป
2. ท่านจะระบุความมุ่งหมายการประเมินผลโครงการสุขศาสตร์ในโรงเรียนว่ามีอะไรบ้าง
3. ท่านจะนออกวิธีการประเมินผลโครงการสุขศาสตร์ในโรงเรียน พร้อมทั้งยกตัวอย่าง
ประกอบ